

Създателят на инициативата „Капачки за бъдеще“ Лазар РАДКОВ:

Доброволчеството е незаменим аспект от развитието на обществото

Лазар Радков е роден през 1983 г. в Пловдив. Прекъсва образованието си по инженерна химия в Германия, за да се посвети на важна за него тема – науката за храненето. Посещава курсове за рехабилитация и възстановително трениране. Създава Клуб за персонални тренировки, в който с колегите му работят и с хора с болки в опорнодвигателния апарат. Преминува обучение за парамедик. Преди 6 години създава мащабната инициатива „Капачки за бъдеще“, чрез която досега са дарени 22 кувъза за недоносени бебета на болници в цялата страна, четири детски неонатални линейки, два спасителни офроуд автомобила за помощ на пострадали хора, намиращи се на труднодостъпни места, както и допълнителна медицинска апаратура. Основава Фондация „Лазар Радков“ и през последните няколко години става инициатор на още доброволчески инициативи.



– Г-н Радков, успехът на кампанията „Капачки за бъдеще“ е феномен на добротворчеството в България, където нито разделното събиране на отпадъци е на много високо ниво, нито даренията за нуждаещите се – масови и постоянни. Какво стои зад него?

– Един от най-ясните маркери за цивилизационното развитие на обществото е как то се грижи за най-уязвимите си членове – възрастни хора, деца, хора със заболявания. Има още доста крачки да правим в тази посока, но се опитваме. Всички ние – хората от гражданския сектор, институциите, от бизнеса, това е начинът – с много работа, полека, с малки стъпки. През годините съм се старал да допринасям където мога – с лекции и занимания с ученици и студенти, понеже силно вярвам, че трябва да инвестираме в младежта с всички сили, и когато човек е добър в дадена сфера или има някаква компетентност, трябва да я споделя, особено с по-младите, на които им предстои да навлязат в живота. Винаги съм имал вътрешния подтик да давам, да помагам, да инвестирам в средата, в която живея, за да става тя по-добра.

Първата ни по-мащабна социално значима кампания беше „30 за 30“, в която се опитвахме да по-

пуляризираме физическата активност сред младите хора. Доста години сме на едно от последните места по физическа активност и това се отразява негативно на физическото и психическото здраве. Тя беше мащабно отразена от медиите, радваше се на успех. Тази енергия се наля в инициативата „Капачки за бъдеще“ и тя просто... избухна. Кампанията продължава благодарение на активните хора, а те стават все повече.

Преди година и половина основахме „Клубове за бъдеще“, които са доброволчески организации на „Капачки за бъдеще“. Събираме хората и им помагаме да подобряват средата, в която живеят. От година движим инициатива „Младежи спасяват“ – за безплатни обучения на децата в училищата на долекарска помощ и на родителите им. Досега успяхме да обучим 7000 – 8000 деца в София, Пловдив, Пазарджик, Стара Загора, Плевен, търсим партньори и в други градове, които имат желание да се включат, ако имат медицинско образование като сестри, лекари, парамедици, фелдшери, обичат да работят с деца и имат подход в преподаването на подрастващи.

Миналото лято започнахме да провеждаме медицински прегледи в малките населени места, където

няма лекар наблизо, а на възрастните хора им е трудно да пътуват. Мерим жизнени показатели, а като открием отклонения, ги молим да отидат при личния им лекар, който да ги насочи към специалист, ако резултатите се потвърдят. Хората са изключително благодарни.

През годините събрах много опит от различните социално значими инициативи, които развиваме – те са се доказали във времето като ефективни. Различни институции започнаха да ме търсят за консултации. Винаги съм смятал, че гражданите и институциите трябва да работят в една посока, да намират начини да взаимодействат, за да се подобряват условията в средата, в която живеем. Не може само да недоволстваме.

– Отзовали сте се и на нуждите на хора от Украйна след избухването на войната там. Как успяхте да им помогнете?

– В началото с близките ми се заехме да помагаме на избягали у нас от войната майки с деца. След като започнаха да прииждат хиляди бежанци, с приятели се организирахме в помощ на няколко семейства. Веднага направихме кампания, събрахме средства и помогнахме първоначално с оборудването на детската част в кризисния център на „За Доброто“, открит за помощ на хора, които бягат от войната. Купихме хранителни продукти, присъединихме се към мисия, като закарахме в Украйна на няколко места храна, лекарства, санитарни продукти, впоследствие – и бензинови генератори. Отидохме до села, които бяха много близо до бойните действия. На път нещо ни удари, бусът беше надупчен с шрапнели, шофьорът ни – украинецът Саша, беше ранен и за съжаление, по-късно почина. Той беше много добър човек – помогнал е на хиляди хора, евакуирал е много свои съотечественици от села, които са отцепени от навлизащите руски войски.

– Как се отразява на човек в личен план организирането и участието в толкова доброволчески кампании?

– Много стрес, психическо напрежение, малко сън, ниски нива на енергия в някои моменти. Като събера малко сили, отново ги хвърлям в поредната инициатива. Със сигурност не съм успял да обърна достатъчно внимание на семейството ми в дадени моменти. Когато човек иска да прави подобно нещо в опит да променя света, трябва да се хвърля. От време на време и сънят ще е малко, и енергията, напрежението ще расте. Но ако е постоянно, в един момент вече няма да успява да се справя. Виждам го и по другите доброволци и се опитвам да ги съхраня. Но

докато, както се казва, сами не си счупят главата достатъчно пъти, няма как да го осъзнаят. Саможертвата, т.е. да правим нещо за другите, може и да изглежда поетично и героично, само че ако нас ни няма, ако мен не няма, няма да мога да направя нищо. Самият човек трябва да го осъзнае – често учим чрез болката, когато направим нещо толкова пъти грешно, че накрая си казваме – няма смисъл, ако това ми коства здравето или семейството. От година и половина се опитвам да се саморехабилитирам и с помощ от приятели. Човек трябва да си дава сметка, да се научи да разбира кога има нужда от помощ и да я поиска. Откакто навърших 39 години, се опитвам да поставям себе си малко по-често на първо място.

– Смятате ли, че доброволството се възпитава?

– Да, със сигурност. В България тепърва започваме да градим доброволческа култура. Доброволството е

нещо, без което едно общество няма как да върви напред, то е незаменен аспект от развитието му. Реално промените се правят от малка група хора, които с времето увеличават още хора след себе си. Големите, мащабните събития се движат от малък процент от населението. Няма как и да е иначе.





– Какъв е Вашият опит в това да мотивирате доброволци у нас и да ги включвате в социално значими каузи?

– При бедствия от голям мащаб пожарникарите, спешните медици никога не достигат, затова трябва да има обучени доброволци. Помагахме на хората в наводнените през 2022 г. села – изпомпвахме вода в с. Трилистник, откопахме къщи в с. Каравелово. След земетресението в Турция и Сирия през февруари 2023 г. праскахме помощи на пострадалите, намерих транспорт за спасители, които отидоха натам. Наредбата за доброволните формирования, която е към Закона за защита при бедствия, предвижда всички общини в зависимост от броя на населението да имат задължително/пожелателно доброволни формирования. Съществуват в почти всяка община, имат и бюджет, но повечето нямат дейност. Пробвахме преди две години да активираме доброволци през общините, но отговорните за това хора не се свързаха с всички доброволци, които бях намерил и мотивирал. Затова в края на лятото започнах да събирам доброволци за частни спасителни клубове, които са пак доброволни формирования, но под шапката не на кмет на община, а на юридическо лице – Фондация „Лазар Радков“. Създадохме „Спасителни клубове за бъдеще“.

– Докъде стигнахте в реализацията на тази идея?

– Спасителните клубове са вече 8 – в Стара Загора, Пловдив, Кюстендил, в София – два, Русе, Варна и Карлово. Водих миналата седмица разговор с представители на с. Садовец, на 30 км от Плевен, което е с 1000 жители, но веднага се намериха 20 доброволци, които така или иначе си гасят пожарите, докато дойдат пожарникарите от Плевен. Ще им помогнем с обучение, екипировка – надъхани хора са, още на следващия ден си бяха извадили нужните документи. Ще направим и там клуб. Има интерес от хора от Троян, Гоце Делчев. Хората са много мотивирани – досега са около 90 души регистрираните доброволци. Минават обучение към ГД ПБЗН в два модула – пожарогасене и аварийно-спасителна дейност. Имаме хора с много богат опит – ръководител на доброволно формирование в Сатовча е бил на над 300 пожара. Ние също си правим

вътрешни обучения. Имаме пожарникари, хора, които се занимават с възен достъп, парамедици, лекари, чрез които обучаваме хората на долекарска помощ. През декември м.г. се събрахме над 50 души на обучение – от регистрирани над 80 в онзи момент, до яз. „Копринка“, където тренирахме и работа с мотопомпи, и с пожарогасители, с шлангове, гасене на запалени треви, спускане на рапел, първа долекарска помощ. Всеки човек, който смята, че може да допринесе със

знания, умения, с ангажимент, финансови средства, е добре дошъл.

– Как се финансирате?

– Финансираме се, като доброволците събират пари – членски внос, който се харчи за нуждите на Клуба, покриваме си някои разходи, отделно съм намерил дарители, които са ни помогнали финансово за екипировка. Купихме защитни облекла, каски, шлангове, помпи. С лични средства съм осигурил шлангове, помпи, нужни за отводняване след наводнение и при изграждане на водоизточник на шлангови линии, при горски пожари, за да тренираме. За да се качи вода на високо, е необходимо да се направи каскадно вземане на вода. Повечето доброволци имат желание да минат и обучение за работа с моторни триони и ни предстои обучение с представители на Лесотехническия университет. Бихме могли да помагаме на служителите в горските стопанства при горски пожари – да правим просеки или след буря или обилен сняг да разчистваме от паднали клони и дървета.

Всеки човек, който помага, има свои вътрешни мотиви, изпитва малко или много удовлетворение от това и както обичам да казвам – това, че е полезно за системата, е само бонус. Защото има хора, които изпитват удоволствие от това да рушат, да правят схеми, да причиняват болка. Аз изпитвам огромно удовлетворение от нещата, които прави, и това, че те са полезни, ме радва още повече. Ако някой иска да се включи като доброволец, да подкрепи някоя от каузите на Фондация „Лазар Радков“, нека да ми пише.

– Въпросът, който задаваме на всички наши гости в рубриката, е какво е за Вас гората?

– Живея в Княжево, откъдето буквално започва гората. Природата, гората много ме зареждат, помагат ми да си прочистя ума, да си подредя мислите, да си балансирам емоциите. Обичам да правя преходи, да се разхождам. С доброволческите клубове успяхме да направим и залесявания, не масови, но след тях хората продължиха да се грижат за дръвчетата, включвали сме се и в поливането им.

**Въпросите зададе Жения СТОИЛОВА
Снимки: Личен архив на Лазар РАДКОВ**